

CHĘDOGOŚĆ (18) *sb f*

Oba o jasne.

sg *N* chędogość (5). ◇ *G* chędogości (6). ◇ *A* chędogość (3). ◇ *I* chędogością (1). ◇ *L* chędogości (2). ◇ *pl G* chędogości (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w.

1. *Czystość, schludność; puritas Mącz* (7) : KOth [...] Iełth zwierzę [...] łromiezliwe/ a miłuię chędogość *FalZioł* IV 6d; *BielKron* 36v; Nitidus, Lńczący/ Czifty/ Swięący łie od wytłrcia á chędogośćy. *Mącz* 247d, 236d, 308a, 332c.

W przę (1) : POydzyleł Potym do łłżnieny/ ábył płokał ciáło/ Pátrż by na dułzy więcey/ brudu nie przywrzáło. Bowiemci to ná wirzchu/ przydzye łpłokác łnádnie/ Gorłze tám to przewáry/ co tám dyłżá na dne. [...] A pámiętay iz dułzy/ więcey chędogośći/ Trzebá/ by Potym s ciáłem nie byłá we mdłóci. *RejZwierz* 142.

2. *Elegancja, wytworność, ozdobność; uroda; amor pulchritudinis, nitor, philocalia Mącz* (7) : chodzilá w złotym odzyeniu łwietlno/ wdzięczney y cudney perfony/ wieku młodego/ chędogość s cnotá záchowáiac. *BielKron* 132v, 124; *Mącz* 247d, 297d; *RejAp* 175v; ochędołtwo prawdziwe Kościołow Krześciánłkich nie náleży we złocie/ we łrzebrze/ [...] ále w pobożności/ [...] (–) ále oboiey chędogośći y pozwierzchney y wewnętrżney potrzebá/ poniewážechmy ludźie á nie Angeli. *WujJud* 182.

Wyrażenie: »chędogośći kościelne« = *ozdobne przedmioty kultu religijnego* (1): á dziewczki ich na więczłłá pychę łá włtroione práwie na kłtált chędogośći kołcielnych. *RejPs* 213.

3. *Dostatek; ład, porządek* (3) : Thegoż roku Bolesław Monárchá Plłki chcąc ozdobić Krákwow dobrym rzádem a chędogośćiá/ dał miełczánom Krakowłkim práwo Niemieckie *BielKron* 363, 9v.

Szereg: »chędogość i dostatek« (1): wízákże ie lepiej Cekrops [...] ochędożył w obyczáie/ chędogość y dołtátek *BielKron* 27.

4. *Niepokalanie, cnota czystości* (1) : na Thrzeczya chwála łyá wypyłvyę gđzyę mouy a (zmaza {amakvłá grzechv nye yełt na łełzona wthobyę} nyeyełth wtobyę dla vyełkyey chędogołczy *PatKaz* I 1; [cf *znac.* 2. *WujJud* 182].

Synonimy: 1. *czystość*; 2. *cudność, gładkość, łszczenie, ozdobność, piękność, uroda, urodność*.

Cf **CHĘDOSTWO, CHĘDOŻENIE, NIECHĘDOGOŚĆ**